

Venäläisen filmiryhmän matkassa - Sukujen sijoilla Lumivaarassa



Kuvausryhmän kanssa vasemmalta: Riku Kaitaranta, Pekka Paakkinen, Kari Kaitaranta, Germina Gordienko, Lev Kalinichenko, Maria Perminova, Andrew Samodin sekä kuvaaja Nikita Lychev.

Lumivaara-Seuran perinteinen kotiseutumatka järjestettiin tänä vuonna 4.-7.6., mutta siinä syntyi-kin jotakin aivan uutta.

Ennen matkaa

Jo talvella olin saanut yhteydenoton moskovalaisen nettilehden toimittajilta. He olivat tekemässä artikkelia Karjalaan jääneiden suomalaisten kirkkojen arkkitehtuurista ja yhtenä kohteena oli Lumivaaran kirkko. Netistä oli löytynyt Lumivaara-Seuran sivusto sekä lumivaara.fi-sivut. Ryhmä pyysi lupaa niiden antamien tietojen käyttämiseen juttunsa taustoitamiseksi.

Sähköposteja vaihdettaessa kerroin seuran kotiseutumatkoista, myös tämän kesäisestä. Siitä syntyneen ajatuksen johdosta ehdotin heille saapumista Lumivaaraan yhtä aikaa meidän kanssamme. He pääsisivät tutustumaan kotiseutumatkalaisiin, voisivat haastatella ja kuvata niin siellä syntyneitä kuin myös näiden jälkeläisiä juuriaan etsimässä. Idea otti heti tulta ja niinpä toimittajaryhmä tulkeineen saapui majoipaikkaamme Hotelli Jaakkimavaaraan samana päivänä meidän kanssamme.

Paakkisista päättähdet

Dokumenttiryhmä toivoi pääsevänsä haastattelemaan Lumivaarassa syntyneiden lisäksi erityisesti ensikertaa matkassa olevia. Molemmat toiveet toteutuivat samalla, kun Huhtervussa syntyneen **Pekka Paakkisen** (82) mukana olivat tyttärensä **Kari ja Riku Kaitaranta**.

Heistä tuli dokumentin päättähdet. Heti ensimmäisenä iltana, maanantaina, Pekka ja pojat olivat pitkään toimittajien jututettavana.

Kari ja Riku: *Ennen reissua kuvaaminen jännitti ja mietitytti, olisiko matka kuitenkin kivempi, jos saisi olla ihan rauhassa ilman kuvauksia. Mutta vaikka ei kameran edessä luontevia oltukaan, kun ei aiempaa kokemusta sellaisesta ole, niin kuvausryhmä osoittautui erittäin mukavaksi ja koko matkan kokemus kuvauksineen oli mahtava! Taas kerran sai itselleen todeta, että elämän hienoimmat kokemukset löytyvät suurimpien jännitysten takaa. Erityisesti ryhmän vilpitiön mielenkiinto sukumme vaiheisiin oli jopa koskettavaa nähdä.*

Kirkonmäellä ja Huhtervussa

Kotiseutupäivän tiistai alkoi Lumivaaran kirkon mäeltä kirkonkellon soitolla.

Pekka: *Enoni Toivo Karhun hautaristin luona herkästyin kynneliini asti. Sain Karin ja Rikun kanssa kunnian laskea seppeleen sankarihautausmaan muistomerkillä.*

Lauloimme vielä kaikki yhdessä ”Karjalan kunnaila” sekä ”Suvivirren”.

Tästä matkalaiset lähtivät kohti kotikonttujaan. Pekan ja poikien matka jatkui kuvausryhmän autolla kohti Huhtervua. Pekka: *Pysähdyimme meijerin kohdalla ja siitä jatkoimme oikein huonoa tietä kohti Kotimäkeä, jossa syntymäkotini oli. Pojat näkivät ja kokivat paapan kodin ja maiseman, se oli aikanaan kaunis paikka. Huhtervun koululla käytiin myös.*

Kari ja Riku: *Kotimäen tilalla suvun juurilla oli hieno päästä käymään ja innolla odotimme, millaisesta paikasta olemme lähteneet. Siellä käyminen herätti paljon uusia ajatuksia, kun sieltä on jouduttu lähtemään ja myös suvun aiemmista vaiheista. Kaikki tämä lisäsi kiinnostusta suvun historiaan. Paapan*

kanssa keskustelimme paljon asioista, joista ei aiemmin ennen matkaa ole tullut puhuttuakaan.

Keskiviikkona osa matkalaisista, niin myös Pekka, Kari ja Riku, lähtivät tutustumaan Valamoon. ”Luostarin loisto oli mahtavaa ja komeaa.”

Osa reissulaisista lähti heti aamusta Jaakkiman kirkonmäelle, jossa he laskivat seppeleen sankarivainajien muistomerkillä ja kiertelivät tutustumassa ympäristöön. Siitä oli helppo jatkaa Lahdenpohjan katselulla ja päivemmällä auto siirtyi Sortavalaan, jossa oli muutama tunti aikaa kaupungin kiertelyyn. Poislähtiessä he ottivat kyytiin Valamon matkalaiset.

Kumolassa

Toimittajaryhmä toivoi vielä lisää kuvausmateriaalia, joten pieni ryhmä lähti keskiviikkona heidän kanssaan takaisin Lumivaaraan. Nyt kierreltiin Kumolassa. Mukana olivat **Maire Siuro** (s. Kuntsi) sekä Mairen serkun **Lempi Huhtakankaan** (s. Rapo) tyttäret **Leena Huhtakangas** ja **Eeva Vaikko** Ylivieskasta sekä allekirjoittanut.

Kävimme Mairen ja Lempin mummulan pihalla katsomassa meidän kaikkien yhteistä sukupaikkaa, Pienmäkeä. Mairen kotitalolla Matomässä viivymme pitkään toimittajien haastatellessa ja kuvatessa häntä lapsuusmaisemassaan.

Esittelimme kuvausryhmälle Räämään ortodoksihautaustilan paikan sekä Kumolan koulurakennukset. Alakoululla nykyään toimivassa postissakin kävimme, mutta tomera täti ei sallinut siellä kuvaamista. Maire kertoi sitten pihalla koulumuistojaan. Kumolan kaupassa ryhmä kävi myös kuvaamassa kuultuaan sen olleen toiminnassa jo ennen sotia.

Menimme vielä uudelleen kirkonmäellekin, jonka erään ristin alla Mairen velikin lepää. Kiipeksi kirkontorniin kellonsoittajaksi, sillä toimittaja halusi äänittää ja kuvata kelloa. Kävimme myös luterilaisella hautausmaalla, jota toimittajat eivät olleet löytäneet aiemmalla artikkelimatkalallaan. He olivat kovin kiinnostuneita suomalaisista säilyneistä hautakivistä sekä mm. Kammosen suvun haudalle pystytetyistä uusista risteistä.

Muitakin suomalaisia Lumivaarassa

Samaan aikaan meidän kanssamme tuli kirkolle tutustumaan suomalais-venäläinen delegaatio. Parikkalan alueen kuntien edustajia oli matkassa neuvottelemassa rajan ylittävistä elinkeinoelämän, turismin ja ylipäänsä matkailun yhteistyöstä ja edistämiskeinoista. Tärkeänä asiakohtana heillä oli ns. Syväoron rajanylityspaikan saaminen avatuksi henkilöliikenteelle. Vaihdoin yhteystietoja; koskaan ei voi tietää, millainen apu tai yhteistyö on tarpeen matkoja järjestettäessä. Lumivaarasta tämä ryhmä jatkoi Hiitolaan.

Konsertissa

Kuvausryhmän lähdettyä jo takaisin Lahdenpohjaan, me neljä naista kävimme vielä yhdessä sukulaiskohteessa, Kurenniemessä **Rapon Antin** ja **Martan** paikalla. Siellä heleä-ääniset kuorolaiset Leena ja Eeva järjestivät ulkoilmakonsertin kiipeämällä korkealle kalliolle ja laulamalla ”Karjalan kunnaila”. Olipa herkkä hetki; ympärillä luonto tuoksui, käki kukkui ja Laatokka välkkyi.

Kotimäen talo Huhtervussa.

Kriikun tilan ilmakuva on 60-luvulta, kun navetta ja vanha saunarakennus yms. ovat vielä talalla, nykyään ne on purettu.

Huuhannäessä

Iltaisin kokoonnuimme Paikjärven rannassa olevalle kodalle makkarapaistoon ja vaahtokarkkien paahtamiseen. Koleasta ilmasta johtuen ahtauduimme suurella joukolla sisään, joten voitte kuvitella sitä puheen ja naurun paljoutta. Siellä tuli kerrattua itse kunkin päivän kokemukset.

Kutsuimme luonnollisesti myös dokumenttiryhmän mukaan ja mielellään he ottivatkin kutsun vastaan. Samalla he saivat lisää tietoja juttelemalla tulkin välityksellä matkalaisten kanssa.

Kuvausryhmä jututti mm. Lumivaara-matkojen konkaria **Vuokko Rasia** (s. Ijäs). Vuokolla olikin paljon kerrottavaa kotiseutumatkailun alkua ajoista ja sen kehittymisestä tähän päivään.

Myös Lumivaara-Seuran toiminnasta he olivat kiinnostuneita. Kerroin niin paikallisten karjala-seurojen, pitäjaseurojen kuin Karjalan Liitonkin toimintakuvioista. Toimittajina heitä luonnollisesti kiinnosti myös Jaakkiman Sanomat. Esittelin lehteä mukanamme olleiden lehden numeroiden avulla ja annoin ko. lehdet heille mukaan tarkemmin tutkittavaksi.

Jalasjärven Alavallissa

Torstiaaamuna dokumenttiryhmä oli paikalla kuvaamassa meidän kotiinnälähtöhetkeämme. Kovasti vilkutettiin, vaikka tiedettiin, ettei heidän työnsä vielä tähän päättynyt. He nimittäin ajoivat perässämme Suomeen ja Jalasjärven Alavalliin, Kriikun asutustilalle, kuvaamaan Pekan perheen elämän jatkumista sodan jälkeen.

Pekan vanhemmat hankkivat Alavallista Kriikun tilan asutustilaksi. Heidän jälkeensä sitä viljeli Pekka vaimonsa Anjan kanssa ja nykyisin sen omistavat Pekan ja Anjan tytär **Pirjo Kaitaranta** sekä hänen poikansa Kari ja Riku Kaitaranta.

Näin Lumivaaran Huhtervusta alkanut Kotimäen tilan tarina jatkuu Jalasjärvellä Kriikun tilana saman suvun hallussa aina v:sta 1680.

Pekka: *Olin iloinen, kun jaksoin vielä 82-vuotiaana tehdä matkan. Videolla nämä kaikki näkyvät sitten muutaman kuukauden kulluttua, kun dokumentti valmistuu ja se saadaan tänne Suomeen.*

Kari ja Riku: *Oli hienoa lähteä paapan kanssa matkalle Venäjälle, kun aiempinakin vuosina sitä on mietitty, mutta lähdeille on ollut esteitä. Nyt vihdoin pääsimme ja kokemus oli avartava. Vaikka*

